

Verslag 18 oktober 2013

De Bond Precaire Woonvormen en Op de Valreep organiseerden op vrijdag 18 oktober een openbare discussie over de precarisering van wonen (antikraak als 'kanarie in de mijn'), de afbraak van de volkshuisvesting, verdringing van vrije culturele ruimtes en het recht op de stad.

Aanleiding voor de discussieavond was de Europese dag voor woonrechten en het recht op de stad (19 oktober 2013), uitgeroepen door een Europese actiecoalitie van diverse groepen, organisaties en sociale bewegingen die in 2013 bijeenkwamen in Duitsland en Griekenland. Deze actiecoalitie vindt dat huisvesting in Europa en de ontwikkeling van de stad gebaseerd moet zijn op de behoeften en rechten van mensen, en niet op winstbejag. In Nederland is de Bond Precaire Woonvormen bij deze coalitie betrokken. Want ook in Nederland is sprake van afbraak van de volkshuisvesting, sterke huurverhogingen, uitverkoop van de sociale woningvoorraad aan commerciële beleggers en uitholling van het huurrecht door constructies als

antikraak. Zie het Europese statement en eisenpakket:

<http://europeandayofactionforhousingrights.wordpress.com/about/> en ook verslagen van acties elders in Europa.

Afgezien van een presentatie over de Europese actiedag was er een lezing over de steeds verdergaande precarisering van wonen in Nederland en de ervaringen daarmee van de BPW. Je zou antikraak kunnen beschouwen als een kanarie in een mijn die dood neervalt als er teveel gifgas vrijkomt. Ter waarschuwing voor de mijnwerkers. Zo waarschuwt antikraak voor de vergaande neoliberalisering van het wonen in Nederland. Er zijn inmiddels al meer dan 20 precaire contractvormen waarbij bewoners steeds minder rechten hebben. Antikraak span nog steeds de kroon. De BPW mixt een vorm van bewonersondersteuning, het informeren en organiseren van bewoners, mediastrategie, demonstraties en het bespelen van de (lokale) politiek om bewoners wiens rechten worden geschonden of die op straat dreigen te worden gezet, te ondersteunen. De BPW probeert ook de nationale politiek te beïnvloeden. Dat lukt niet altijd naar tevredenheid: de Leegstandwet werd eerder dit jaar verruimd. Wel gunstig is dat er ook een (SP) motie werd aangenomen in de Tweede Kamer die wil dat woningcorporaties niet meer met antikraak werken maar alleen met tijdelijke verhuur onder de Leegstandwet. Daarmee is er in elk geval voor het eerst vanuit de landelijke politiek een signaal afgegeven dat antikraak onwenselijk is.

Plenaire discussie

In de discussie die volgde werd eerst ingegaan op het Recht op de stad. De door de Franse filosoof / socioloog Henri Lefebvre geïntroduceerde term (1968) duidt op een radicale collectieve claim op de stad in plaats van op een individueel opeisbaar recht. Steeds vaker wordt de term juist op die laatste manier ingevuld, met name door overheden, het bedrijfsleven en grote supranationale instanties zoals de VN (Habitat).

Het leidde tot een aantal vragen: hoe kun je het recht op de stad vandaag de dag collectief opeisen? Hoe kunnen we gezamenlijk onze claims versterken? Hoe bereiken we mensen die er individueel niets mee te winnen (denken te) hebben? En hoe moeten we als woningzoekenden ons woonrecht (ook in het centrum van de stad) opeisen? Hoe kunnen we hedendaags protest het beste vormgeven en hoe kunnen we elkaars initiatieven versterken?

Actiemodel versus overlegmodel

Het is duidelijk dat op het gebied van woonrecht het overlegmodel (tussen huurdersorganisaties en verhuurders en overheden) de overhand heeft genomen. Door de Wet op het Overleg huurder verhuurder (de Overlegwet), zijn de traditionele huurderorganisaties op schoot komen te zitten bij de verhuurders, die hun activiteiten ook financieren. Hoe moet een club als de BPW daarmee omgaan? De BPW moet zichzelf meer zichtbaar gaan maken. Ook op online media. De BPW's kracht is de verhalen van bewoners. Niemand heeft zicht op wat er echt gebeurt in de levens van antikraak en andere preciaire bewoners. Met die verhalen moet de BPW de boer op en het gaan vertellen bij traditionele huurdersorganisaties. En ook bij grote clubs als de Woonbond en de Huurdersvereniging Amsterdam en bij studentenbonden. Ook zij moeten geïnformeerd worden en begrijpen waarom sommige concessies - die ze geneigd zijn te maken in het kader van het overlegmodel- echt niet kunnen. We moeten de klamme deken van het poldermodel eraf trekken.

Het actiemodel is daarentegen een uitputtingsslag. Toch moeten we inzetten op directe actie in combinatie met het neerzetten van een professionele organisatie. Wat dat betreft kunnen we veel leren van actiegroepen elders in Europa, zoals bijvoorbeeld het Plataforma de Afectados por la Hipoteca (PAH, platform van slachtoffers van hypotheek), een spaanse grassroots beweging die opkomt voor het recht op huisvesting.

Woningmarkt versus volkshuisvesting

De term 'woningmarkt' is in de jaren negentig geïntroduceerd. Voorheen sprak men van (volks)huisvesting. Voor jongeren is antikraak nu de normaalste zaak van de wereld geworden. De hedendaagse terminologie en ideeën moeten we onder de loep nemen en weer ombuigen naar waar het om gaat: Huisvesting voor mensen, niet voor winst (de slogan van de Europese dag van actie voor woonrecht en recht op de stad). We moeten de discussies herdefinieren: als je het na gaat trekken dan blijkt dat in Amsterdam hooguit 1 betaalbare sociale huurwoning per week wordt aangeboden. Maar de zogenaamde volkshuisvesters in deze stad hebben hun mond vol over dat er teveel sociale huurwoningen zijn! We moeten zulke discussies met de feiten beïnvloeden.

Het grote verhaal

Je kunt als BPW of andere actiegroep wel van de ene ramp naar de andere ramp rennen en bewoners uit de brand helpen, maar wat ontbreekt is het grote verhaal; een visie op hoe het dan wel moet met huisvesting in dit land. Er moet een manifest komen waarin je uiteenzet wat je ideaalbeeld is. Dat moet je vervolgens ook actief aan de man gaan brengen. Zo'n visie is wat op dit moment ontbreekt in alle discussies over de (woningmarkt) volkshuisvesting. De traditionele belangenbehartigers zoals de Woonbond zijn dat grote verhaal ook kwijtgeraakt. Het gaat bijvoorbeeld niet alleen maar om wat huurders aan woonlasten hebben. Het gaat ook om een buurtstrijd, om het recht op cultuur tegen een betaalbare prijs, het collectieve recht op de stad. Woningbouwvereniging SOWETO in Amsterdam Oost is een interessant initiatief dat zo'n groot verhaal in de praktijk aan het brengen is.

Reclameblokken

– De BPW wil al deze dingen graag aanpakken heeft echt meer mankracht nodig. Wie weet mensen die hart voor deze zaak hebben en er tijd in kunnen steken? Zie de vacatures op de BPW-site: <http://bondprecairewoonvormen.nl/2013/10/gemotiveerde-bewonersondersteuners-en-campaigners-mv>

– 29 oktober is er een debat over de ongedeelde stad in Amsterdam:

<http://www.steunpuntwonen.nl/articles/246-debat-ongedeelde-stad-een-stad-voor-iedereen>